

VIII Liceum Ogólnokształcące
im. Marii Skłodowskiej – Curie z Oddziałami Dwujęzycznymi
40-097 Katowice

POLITYKA OCHRONY MAŁOLETNICH
PRZED KRZYWDZENIEM

POLITYKA OCHRONY MAŁOLETNICH **PRZED KRZYWDZENIEM** w VIII Liceum Ogólnokształcącym z Oddziałami Dwujęzycznymi im. Marii Skłodowskiej-Curie w Katowicach:

- 1) porządkuje przyjęte STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH i w kolejnych rozdziałach opisuje, w jaki sposób Szkoła będzie je realizować, monitorować i ewaluować,
- 2) uwrażliwia wszystkich pracowników na wagę podejmowania działań zmierzających do ochrony dzieci przed krzywdzeniem,
- 3) wskazuje osoby odpowiedzialne w systemie ochrony małoletnich w jednostce,
- 4) określa podejmowanie adekwatnej interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia dzieci i/lub bezpośredniego zagrożenia ich zdrowia i życia,
- 5) określenie działań profilaktycznych i interwencyjnych mających na celu zapewnienie dzieciom bezpieczeństwa przed krzywdzeniem.

PODSTAWY PRAWNE

- Konwencja o prawach dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991r. Nr 120, poz. 526 z późn. zm.),
- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.),
 - Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 236 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy - Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1606),
 - Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 110 z późn. zm.),
 - Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1673 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1138 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1375 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1360 z późn. zm.) - art. 23 i 24,
- Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1550 z późn. zm.),
- Statut VIII Liceum Ogólnokształcącego z Oddziałami Dwujęzycznymi im. Marii Skłodowskiej-Curie w Katowicach.

Rozdział 1

Objaśnienie terminów.

Ilekoć w Polityce Ochrony Małoletnich VIII Liceum Ogólnokształcącego im. Marii Skłodowskiej-Curie w Katowicach jest mowa o:

- 1) **POLITYCE** – należy przez to rozumieć **POLITYKĘ OCHRONY DZIECI w szkole;**
- 2) **dziecku, uczniu, wychowanku, małoletnim** – należy przez to rozumieć osobę która nie ukończyła 18 lat i uczęszcza do **szkoły;**
- 3) **nieletnim** – należy przez to rozumieć dziecko poniżej 17 roku życia;
- 4) **pracownikach** – należy przez to rozumieć osoby zatrudnione w **szkole;**
- 5) **personelu** – każdy pracownik szkoły/zespołu, bez względu na formę zatrudnienia w tym współpracownik, stażysta, praktykant, wolontariusz lub inna osoba, która z racji pełnionej funkcji lub zadań ma (nawet potencjalny) kontakt z uczniami;
- 6) **wychowawcy** – należy przez to rozumieć nauczyciela, któremu opiece powierzono jeden oddział w **szkole;**
- 7) **rodzicach** – należy przez to rozumieć rodziców, a także prawnych opiekunów dziecka oraz osoby (podmioty) sprawujące pieczę zastępczą nad dzieckiem;
- 8) **zgodzie opiekuna dziecka/ucznia/małoletniego** oznacza zgodę co najmniej jednego z opiekunów dziecka. Jednak w przypadku braku porozumienia między rodzicami dziecka należy poinformować rodziców o konieczności rozstrzygnięcia sprawy przez sąd – Wydział Rodzinny i Nieletnich.
- 9) **dyrektorze** – należy przez to rozumieć dyrektora **szkoły;**
- 10) **krzywdzeniu** – należy przez to rozumieć każde zamierzone lub niezamierzone działanie, lub zaniechanie na szkodę dziecka przez jakąkolwiek osobę, w tym pracownika, rodzica, innego małoletniego, w tym zagrożenie dobra dziecka, jego zaniedbywanie.
- 11) **prokuraturze** – należy przez to rozumieć prokuraturę rejonową właściwą wg miejsca zaistnienia przestępstwa;
- 12) **sądzie opiekuńczym** – należy przez to rozumieć Sąd Rejonowy, Wydział Rodziny i Nieletnich właściwy z uwagi na miejsce zamieszkania dziecka;
- 13) **przestępstwie** – należy przez to rozumieć w szczególności przestępstwa określone w Kodeksie karnym;
- 14) **przemocy domowej** – należy przez to rozumieć przemoc zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej
- 15) **zagrożeniu dobra dziecka** – należy przez to rozumieć przypadki, w których istnieją uzasadnione powody do podejrzenia, że uczeń może być narażony na jakiegokolwiek formy zaniedbania, przemocy domowej czy inne trudne do zdefiniowania sytuacje. Katalog możliwych sytuacji

będących zagrożeniem dobra dziecka jest otwarty. Przykładowo może to być: zaniedbanie potrzeb życiowych dziecka, tj.; np. prawidłowa higiena, żywienie dostosowane do wieku dziecka, zapewnienie odpowiedniej odzieży; zaniedbanie potrzeb emocjonalnych i psychicznych dziecka (pozostawianie dziecka bez opieki lub w takiej sytuacji że coś mu zagraża, lub sprawowanie opieki pod wpływem alkoholu); niewypełnianie zaleceń lekarskich; surowe dyscyplinowanie dziecka przez rodziców, opiekunów; niestosowanie się do zaleceń jednostki oświatowej co do pomocy psychologiczno-pedagogicznej dziecku; sytuacja, gdy pomimo zastosowanej procedury i dostępnych środków wychowawczych podopieczny jednostki kontynuuje działania naruszające bezpieczeństwo, dodatkowo gdy rodzice odmawiają współpracy z jednostką, oraz szczególnie w sytuacji, gdy jednostce znane są inne przejawy demoralizacji;

16) **demoralizacji** – należy przez to rozumieć, w szczególności:

- a) dopuszczenie się czynu zabronionego (czyli zachowania o znamionach określonych w ustawie karnej jako wykroczenie lub przestępstwo),
- b) naruszanie zasad współżycia społecznego,
- c) uchylanie się od obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki,
- d) używanie alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych, ich prekursorów, środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych,
- e) uprawianie nierządu.

Rozdział 2

Rozpoznawanie i reagowanie na czynniki ryzyka i objawy krzywdzenia dzieci

1. Pracownicy posiadają wiedzę i w ramach wykonywanych obowiązków zwracają uwagę na **czynniki ryzyka i objawy krzywdzenia dzieci**.

2. W przypadku podjęcia przez pracownika podejrzenia, że dziecko jest narażone na krzywdzenie lub krzywdzone ze strony pracownika należy zareagować zgodnie z procedurą interwencji wskazaną w niniejszej POLITYCE.

3. Znajomość **czynników ryzyka** i umiejętne ich rozpoznawanie umożliwiają:

- a) identyfikowanie dzieci, które są bardziej narażone na krzywdzenie,
- b) przerwanie stosowania przemocy wobec dzieci.

4. Wystąpienie jednego lub nielicznych czynników ryzyka nie jest jednoznacznym sygnałem, że dochodzi do krzywdzenia dziecka. Jeżeli jednak liczba czynników zwiększa się lub jeden z nich nasila się, należy podjąć wnikliwą obserwację dziecka i rodziców.

5. Znajomość **symptomów krzywdzenia dziecka** i umiejętne ich rozpoznawanie umożliwia:

- a) identyfikowanie dzieci, które są krzywdzone,
- b) przerwanie stosowania przemocy wobec dzieci.

6. Formy krzywdzenia

	Formy krzywdzenia	Definicja
1.	Przemoc fizyczna	To przemoc, w wyniku której dziecko doznaje faktycznej fizycznej krzywdy lub jest nią potencjalnie zagrożone. Krzywda ta następuje w wyniku działania bądź zaniechania działania ze strony rodzica lub innej osoby odpowiedzialnej za dziecko lub ze strony osoby, której dziecko ufa bądź która ma nad nim władzę. Przemoc fizyczna wobec dziecka może być czynnością powtarzalną lub jednorazową. To bicie, szarpanie, popychanie, rzucanie przedmiotami itp.
2.	Przemoc psychiczna	To przewlekła, niefizyczna, szkodliwa interakcja pomiędzy dzieckiem a opiekunem, obejmująca zarówno działania, jak i zaniechania. Zaliczamy do niej m.in.: niedostępność emocjonalną, zaniedbywanie emocjonalne, relację z dzieckiem opartą na wrogości, obwinianiu, oczernianiu, odrzucaniu, nieodpowiednie rozwojowo lub niekonsekwentne interakcje z dzieckiem, niedostrzeganie lub nieuznawanie indywidualności dziecka i granic psychicznych pomiędzy rodzicem a dzieckiem.
3.	Wykorzystywanie seksualne	To włączanie dziecka w aktywność seksualną, której nie jest ono w stanie w pełni zrozumieć i udzielić na nią świadomej zgody, i/lub na którą nie jest odpowiednio dojrzałe rozwojowo i nie może zgodzić się w ważny prawnie sposób, i/lub która jest niezgodna z normami prawnymi lub obyczajowymi danego społeczeństwa. Z wykorzystaniem seksualnym mamy do czynienia, gdy taka aktywność wystąpi między dzieckiem a dorosłym lub dzieckiem a innym dzieckiem, jeśli te osoby ze względu na wiek bądź stopień rozwoju pozostają w relacji opieki, zależności, władzy.
4.	Zaniedbywanie	To chroniczne lub incydentalne niezaspokajanie jego podstawowych potrzeb fizycznych i psychicznych i/lub nierespektowanie jego podstawowych praw, powodujące zaburzenia jego zdrowia i/lub trudności w rozwoju. Do zaniedbywania dochodzi w relacji dziecka z osobą, która jest zobowiązana do opieki, wychowania, troski i ochrony dziecka.

7. Przemoc rozpoznać można także obserwując relacje między rodzicami a dzieckiem, warto zwłaszcza zwrócić uwagę na:
- niewystarczające lub nieprawdopodobne wyjaśnienia obrażeń,
 - brak jakichkolwiek wyjaśnień, wyjaśnienia różne u różnych osób,
 - obrażenia powstałe w różnym czasie o podobnym charakterze,
 - wcześniejsze występowanie w rodzinie przypadków krzywdzenia dzieci,
 - niewystarczająca troska rodziców (większość rodziców obarcza winą siebie),
 - duża surowość i krytycyzm, nierealistyczne oczekiwania,
 - zamiana ról w domu, dziecko przejmuje obowiązki rodzica,
 - matka jest bardzo często lub stale nieobecna w domu,
 - rodzina, w której nie ma granic międzypokoleniowych,
 - rodzina oddzielona fizycznie i psychicznie od społeczności lokalnej;
8. Symptomy krzywdzenia. (Symptomy krzywdzenia mogą występować pojedynczo lub w większej skali objawów oraz sygnalizować inne problemy małoletniego, wymagają uważności i rozeznania)

Szkolne: absencja

Wygląd: ślady urazów twarzy, ciała, sińce, zagojone rany, ślady po nacięciach, poparzenia, złamania itp., zaniedbania w higienie ciała, wyraźnie zaniedbany wygląd, noszenie ubrań zakrywających kończyny górne i dolne nawet w upalne dni;

Zachowania: agresywne, wycofane, nieadekwatne do sytuacji, ekstremalne, lękowe, prowokacyjne, stałe zmęczenie, apatia, trudności w relacjach z rówieśnikami, branie odpowiedzialności za dorosłych, używanie środków psychoaktywnych, próby samobójcze, zachowania przestępcze, depresja;

Rozdział 3

Rozpoznawanie i reagowanie na czynniki ryzyka krzywdzenia uczniów

wskazane w Ustawie (podstawa prawna: art. 22c ust. 1 pkt 2 oraz pkt 7 ustawy o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym)

1. Standardy obowiązujące w szkole:
 - a) Polityka: w szkole został opracowany i przyjęty do realizacji dokument łatwo dostępny i zrozumiały dla wszystkich członków społeczności szkolnej.
 - b) Personel: szkoła weryfikuje personel w zakresie przygotowania do pracy i niekaralności oraz zapewnia pracownikom podstawową edukację na temat stosowania standardów i pomocy uczniom w sytuacjach zagrożenia.
 - c) Procedury: w szkole zostały jasno określone zasady zgłaszania podejrzeń i podejmowania interwencji w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa ucznia w każdym z obszarów oraz zasady prowadzenia dokumentacji.
 - d) Ewaluacja: szkoła monitoruje skuteczność podejmowanych działań w obszarze ochrony uczniów przed krzywdzeniem oraz wprowadza niezbędne zmiany.
2. Celem standardów jest:
 - a) zwrócenie uwagi personelu szkoły, opiekunów oraz podmiotów i instytucji współpracujących ze szkołą na obowiązek podejmowania systematycznych działań na rzecz ochrony uczniów przed krzywdzeniem;
 - b) określenie zakresu obowiązków wyznaczonych przedstawicieli szkoły w realizacji działań na rzecz ochrony uczniów przed krzywdzeniem;
 - c) opracowanie zasad postępowania, wykorzystywanych podczas interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia uczniów;
 - d) prowadzenie działalności wychowawczo-profilaktycznej w zakresie zapobiegania krzywdzeniu uczniów.
3. Personel szkoły, zgodnie z posiadaną wiedzą i procedurami obowiązującymi w szkole, w ramach wykonywanych obowiązków zwraca uwagę na czynniki ryzyka i symptomy krzywdzenia uczniów, monitoruje ich sytuację i dobrostan oraz stosuje zasady określone w Standardach.
4. W VIII Liceum Ogólnokształcącym z Oddziałami Dwujęzycznymi w Katowicach uruchomiono system RESQL, za przyjmowanie zgłoszeń odpowiedzialni są wybrani interwenci, którzy podejmują działania zgodnie z wytycznymi.
5. Informacje w rejestrze obejmują: datę, personalia osoby zgłaszającej, personalia dziecka, krótki opis sprawy, planowane kroki i ustalenia.

6. Dyrektor wyznacza miejsce, w którym przechowywany jest rejestr spraw i inna dokumentacja związana z ujawnieniem lub zgłoszeniem incydentów/zdarzeń zagrażających dobru ucznia.

Rozdział 4

Zasady bezpiecznych relacji personel – uczeń

wskazane w Ustawie (podstawa prawna: art. 22c ust. 1 pkt 1 ustawy o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym)

1. Komunikacja z uczniami

1) W komunikacji z uczniami należy:

- a) zachować cierpliwość i szacunek;
- b) słuchać uważnie uczniów i udzielać im odpowiedzi adekwatnych do ich wieku i danej sytuacji;
- c) podejmować decyzje dotyczące ucznia biorąc pod uwagę jego oczekiwania i potrzeby oraz informując go o tym;
- d) szanować prawo ucznia do prywatności;
- e) wyjaśnić uczniowi, najszybciej jak to możliwe, konieczność odstąpienia od zasady poufności, w celu zapewnienia mu właściwej ochrony;
- f) poinformować ucznia, że jeśli czuje się niekomfortowo w jakiejś sytuacji, wobec konkretnego zachowania czy słów, powinien o tym powiedzieć zaufanej/wskazanej osobie, oczekując odpowiedniej reakcji i/lub pomocy.

2) W komunikacji z uczniami nie wolno:

- a) zawstydzać, upokarzać, lekceważyć i obrażać uczniów;
- b) krzyczeć do uczniów, w sytuacji innej niż wynikająca z konieczności zapewnienia bezpieczeństwa jemu lub innym uczniom;
- c) ujawniać informacji wrażliwych dotyczących ucznia wobec osób nieuprawnionych, w tym wobec innych uczniów. Obejmuje to również wizerunek ucznia, informacje o jego/jej sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, medycznej, opiekuńczej i prawnej;
- d) zachowywać się w obecności uczniów w sposób niestosowny. Obejmuje to używanie wulgarnych słów, gestów i żartów, wypowiedzianie obraźliwych uwag, nawiązywanie w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej oraz wykorzystywanie wobec uczniów relacji władzy lub przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby).

2. Kontakt fizyczny z uczniami

1) Dozwolony kontakt z uczniami:

- a) tylko taki, który jest stosowny i spełnia zasady bezpiecznego kontaktu; który jest odpowiedzią na potrzeby uczniów w danym momencie; który uwzględnia wiek ucznia, jego etap rozwojowy, płeć, kontekst kulturowy i sytuacyjny;

- b) uścisk dłoni lub jego substytut (np. *żółwik*, *piątka itp.*), pod warunkiem, że uczeń akceptuje taką formę przywitania lub pożegnania i wyraża na nią zgodę;
- c) wyłącznie za zgodą lub na wyraźną prośbę ucznia: poklepanie/dotykanie po rękach, ramionach, plecach, głowie; delikatne objęcie na powitanie (tzw. „misiek”, w postawie lekko pochylonej do przodu); trzymanie za rękę, dotykanie się w czasie zabawy, zajęć psychoedukacyjnych lub w celu uspokojenia;
- d) w uzasadnionych sytuacjach i stanach wyższej konieczności, tj. pomocy przy ćwiczeniach fizycznych (np. asekuracja), ratujących zdrowie i życie (np. resuscytacja), pomocy w czynnościach higienicznych i obsługowych osobom z niepełnosprawnościami lub niesamodzielnym;
- e) należy zachować szczególną ostrożność wobec młodzieży, która doświadczyła nadużycia i krzywdzenia, w tym seksualnego, fizycznego bądź zaniedbania. Takie doświadczenia mogą czasem sprawić, że uczeń będzie dążyć do nawiązania niestosownych bądź nieadekwatnych fizycznych kontaktów z dorosłymi. Należy reagować taktownie, ale stanowczo, aby pomóc uczniowi zrozumieć znaczenie osobistych granic;
- f) jeśli jakaś aktywność ma związek z cyklicznym dotykiem, należy poinformować o tym opiekunów i uzyskać ich zgodę;
- g) należy informować dyrekcję o wszystkich ryzykownych sytuacjach (np. zauroczenie uczniem przez pracownika lub pracownikiem przez ucznia) z odpowiednim wyczuciem i zachowaniem poufności i poszanowaniem godności osób zaangażowanych.

2) Niedopuszczalne i niedozwolone są:

- a) każde przemocowe działanie wobec uczniów, tj. bicie, szturchanie, popychanie itd. czyli wykonywanie jakiejkolwiek czynności naruszającej ich nietykalność fizyczną;
- b) dotykanie uczniów w sposób, który może być odebrany/uznany za nieprzyzwoity lub niestosowny;
- c) podejmowanie aktywności takich jak: pełne, mocne uściski; całowanie; łaskotanie; udawane walki z uczniami czy brutalne zabawy fizyczne; leżenie lub spanie w łóżku obok ucznia (np. na wycieczce szkolnej).

3. Działania z uczniami

1) W działaniach z uczniami należy:

- a) rozwijać szacunek dla praw człowieka i podstawowych wolności, dla innych kultur oraz przygotowywać ucznia do odpowiedzialnego życia w wolnym społeczeństwie, w duchu zrozumienia, pokoju, tolerancji, równości płci oraz przyjaźni między wszystkimi

narodami i grupami etnicznymi, narodowymi i religijnymi i z osobami rdzennego pochodzenia;

- b) chronić uczniów przed dyskryminacją ze względu na jakąkolwiek cechę dziecka;
- c) przeciwdziałać dyskryminacji i przemocy motywowanej uprzedzeniami zarówno w działalności edukacyjnej, jak i wychowawczej;
- d) traktować uczniów równo i sprawiedliwie bez względu na ich płeć, orientację seksualną, sprawność/niepełnosprawność, status społeczny, etniczny, kulturowy, religijny i światopogląd. bez względu na ich indywidualne różnice, takie jak: wiek, płeć, wygląd, charakter, pochodzenie, kolor skóry, wyznanie, orientacja seksualna, stan zdrowia, sytuacja rodzinna/materialna, itd.
- e) unikać faworyzowania;
- f) aktywnie angażować uczniów, uwzględniając ich specjalne potrzeby edukacyjne w tym niepełnosprawność;
- g) doceniać wkład uczniów w podejmowane działania uwzględniając ich indywidualne potrzeby i możliwości, w tym wynikające ze specjalnych potrzeb edukacyjnych;
- h) przestrzegać zasad określonych w Statucie szkoły (lub innych dokumentach prawa wewnątrzszkolnego) w zakresie nagradzania i wyciągania konsekwencji wobec uczniów.

2) W działaniach z uczniami nie wolno:

- a) nawiązywać jakichkolwiek relacji romantycznych lub seksualnych;
- b) składać uczniom propozycji o nieodpowiednim charakterze (np. zakupy dla nauczyciela, przeparkowanie samochodu, spotkanie na osobności poza szkołą);
- c) wypowiadać nacechowanych seksualnie komentarzy, żartów, gestów;
- d) udostępniać treści erotycznych i pornograficznych bez względu na ich formę;
- e) utrzymywać wizerunku ucznia (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie) dla potrzeb prywatnych. Dotyczy to także umożliwienia osobom trzecim utrwalenia wizerunków uczniów, jeśli dyrekcja nie została o tym poinformowana, nie wyraziła na to zgody i nie uzyskała zgód opiekunów oraz samych uczniów;
- f) proponować uczniom alkoholu, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji, jak również używać ich w ich obecności;
- g) przyjmować pieniędzy, prezentów od uczniów, ani ich opiekunów. Nie dotyczy to drobnych okazjonalnych upominków/podarków związanych ze świętami/ wydarzeniami w roku szkolnym, np. kwiatów, prezentów składkowych itp.;
- h) wchodzić w relacje jakiegokolwiek zależności wobec ucznia lub jego opiekunów;
- i) zachowywać się w sposób mogący sugerować innym istnienie takiej zależności i prowadzący do oskarżeń o nierówne traktowanie bądź czerpanie korzyści;
- j) komentować zachowania ucznia w sposób mający na celu jego poniżenie, ośmieszenie, zdyskredytowanie w oczach innych osób.

4. Kontakt z uczniami poza godzinami pracy
 - 1) Personel szkoły utrzymuje kontakt z uczniami w godzinach pracy i w związku z realizacją celów i zadań edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych określonych w programie wychowawczo-profilaktycznym i planie pracy szkoły.
 - 2) Nie wolno zapraszać uczniów do swojego miejsca zamieszkania ani spotykać się z nimi poza godzinami pracy. Obejmuje to także kontakty z uczniami poprzez prywatne kanały komunikacji (prywatny telefon, e-mail, komunikatory, profile w mediach społecznościowych).
 - 3) Jeśli zachodzi konieczność spotkania z uczniami poza godzinami pracy, pracownik/personel szkoły informuje o tym fakcie dyrektora, a ich opiekunowie muszą wyrazić zgodę na taki kontakt.
 - 4) Utrzymywanie relacji towarzyskich lub rodzinnych (jeśli uczniowie i ich opiekunowie są osobami bliskimi wobec pracownika) wymaga zachowania poufności wszystkich informacji dotyczących innych uczniów i ich opiekunów.
 - 5) Jeśli zachodzi taka konieczność, właściwą formą komunikacji z uczniami i ich opiekunami poza godzinami pracy są kanały służbowe: e-mail, dziennik elektroniczny, platformy edukacyjne, np. MS Teams , telefon lub inne formy przyjęte w szkole przez pracowników/personel: czat grupowy, czat klasowy, np. na Messengerze czy WhatsAppie.
 - 6) W przypadku korzystania z innego niż dziennik elektroniczny kanał komunikatora, poza godzinami pracy, należy pamiętać iż tego typu komunikatory nie są miejscem do zgłaszania/podejmowania interwencji. W VIII Liceum uruchomiono system RESQL i tego typu zgłoszeń dokonuje się w ramach tego systemu lub bezpośrednio do dyrektora szkoły lub pedagoga i psychologa szkolnego.
 - 7) Jeśli członkowie personelu zapraszają uczniów do grona znajomych na portalach społecznościowych lub przyjmują zaproszenia otrzymane od uczniów należy pamiętać, że komunikacja poprzez media społecznościowe z uczniami może dotyczyć tylko spraw służbowych, organizacyjnych, nie ingerujących w życie prywatne uczniów i pracowników/personelu szkoły.
5. Wyjazdy i wyjścia edukacyjne:
 - a) w czasie wyjazdów i wyjść edukacyjnych przestrzegane są wszystkie standardy obowiązujące w szkole;
 - b) pracownicy szkoły przestrzegają zasad określonych w regulaminie wyjść i wycieczek;
 - c) osoba odpowiedzialna za organizację wycieczki/wyjścia odpowiedzialna jest za sprawdzenie, czy w miejscu, do którego uczniowie wychodzą/wyjeżdżają są wprowadzone standardy ochrony małoletnich.

6. Przestrzegając zasad bezpiecznych relacji personel – uczeń należy uwzględniać sytuację uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych, w tym niepełnosprawnych.

Rozdział 5

Zasady ochrony małoletnich ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

1. Postanowienia ogólne

1. Szkoła zapewnia wszystkim uczniom, w szczególności uczniom ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, warunki bezpiecznego pobytu w szkole, ochronę przed przemocą, dyskryminacją, wykorzystaniem, zaniedbaniem i innymi zachowaniami naruszającymi ich godność oraz prawa.
2. Podejmując działania wobec ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, pracownicy szkoły uwzględniają jego indywidualne możliwości psychofizyczne, potrzeby rozwojowe i edukacyjne, rodzaj niepełnosprawności, stan zdrowia, możliwości komunikacyjne oraz zalecenia wynikające z orzeczeń i opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej.
3. Uczeń ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi ma prawo do:
 - szacunku i poszanowania godności osobistej;
 - ochrony przed przemocą fizyczną, psychiczną, seksualną i ekonomiczną;
 - ochrony przed wyśmiewaniem, ośmieszaniem, poniżaniem i wykluczeniem;
 - komunikowania swoich potrzeb w sposób dostosowany do jego możliwości;
 - uzyskania pomocy i wsparcia odpowiedniego do jego potrzeb;
 - uczestniczenia w życiu szkoły na zasadach uwzględniających jego możliwości;
 - ochrony prywatności i informacji dotyczących jego sytuacji osobistej, zdrowotnej i rodzinnej.

2. Zasady komunikacji z uczniem

1. Pracownik szkoły dostosowuje sposób komunikowania się z uczniem do jego możliwości i potrzeb, w szczególności poprzez:
 - stosowanie prostych, jednoznacznych i zrozumiałych komunikatów;
 - zapewnienie uczniowi odpowiedniej ilości czasu na udzielenie odpowiedzi;
 - upewnianie się, czy uczeń zrozumiał przekazywane informacje;
 - wykorzystywanie, w razie potrzeby, alternatywnych lub wspomagających metod komunikacji;

- respektowanie sposobu komunikowania się ucznia wynikającego z jego niepełnosprawności lub innych szczególnych potrzeb.

2. Niedopuszczalne jest:

- wyśmiewanie sposobu mówienia, poruszania się, zachowania lub komunikowania się ucznia;
- podnoszenie głosu w celu zastraszenia ucznia;
- używanie wobec ucznia obraźliwych, poniżających lub stygmatyzujących określeń;
- celowe ignorowanie komunikatów ucznia dotyczących jego potrzeb, bezpieczeństwa lub złego samopoczucia.

3. Ochrona przed przemocą i dyskryminacją

1. Szkoła podejmuje szczególne działania zapobiegające przemocy wobec uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, ponieważ mogą oni być bardziej narażeni na przemoc rówieśniczą, izolowanie, wykorzystywanie lub niewłaściwe traktowanie.
2. Za niedopuszczalne uznaje się w szczególności:
 - wykluczanie ucznia z grupy ze względu na jego niepełnosprawność, stan zdrowia lub specjalne potrzeby edukacyjne;
 - celowe utrudnianie uczniowi udziału w zajęciach lub wydarzeniach szkolnych;
 - wykorzystywanie trudności ucznia do żartów, upokarzania lub manipulowania nim;
 - nakłanianie ucznia do zachowań zagrażających jego zdrowiu lub bezpieczeństwu;
 - publikowanie lub rozpowszechnianie zdjęć, nagrań albo informacji dotyczących ucznia bez odpowiedniej podstawy i z naruszeniem jego prywatności;
 - stosowanie przemocy fizycznej lub psychicznej.
3. W przypadku podejrzenia przemocy wobec ucznia pracownik szkoły niezwłocznie podejmuje działania zgodne ze Standardami Ochrony Małoletnich oraz obowiązującymi w szkole procedurami interwencji.

4. Zapewnienie bezpieczeństwa uczniowi

1. Pracownicy szkoły rozpoznają sytuacje, w których specjalne potrzeby edukacyjne ucznia mogą zwiększać ryzyko zagrożenia jego bezpieczeństwa.
2. W miarę potrzeb szkoła zapewnia:
 - odpowiednią organizację przestrzeni;

- pomoc w bezpiecznym przemieszczaniu się po szkole;
 - dostosowanie sposobu przekazywania informacji o zasadach bezpieczeństwa;
 - wsparcie podczas sytuacji kryzysowych i ewakuacji;
 - możliwość skorzystania z pomocy osoby dorosłej;
 - warunki umożliwiające uczniowi zgłoszenie sytuacji zagrażającej jego bezpieczeństwu.
3. W sytuacji zagrożenia życia lub zdrowia ucznia pracownik szkoły kieruje się przede wszystkim koniecznością zapewnienia mu bezpieczeństwa oraz podejmuje działania odpowiednie do sytuacji.
4. W przypadku stosowania wobec ucznia czynności wymagających fizycznej pomocy pracownik postępuje z poszanowaniem godności ucznia, w zakresie wynikającym z jego potrzeb i obowiązujących w szkole procedur. Niedopuszczalne jest stosowanie siły jako formy kary, zastraszania lub wymuszania posłuszeństwa.

5. Zasady dotyczące sytuacji trudnych i zachowań ucznia

1. Zachowania wynikające z niepełnosprawności, zaburzeń rozwojowych, trudności emocjonalnych lub innych specjalnych potrzeb edukacyjnych nie mogą być automatycznie traktowane jako przejaw złej woli ucznia.
2. W przypadku wystąpienia zachowania trudnego pracownik szkoły:
- zachowuje spokój;
 - ogranicza bodźce mogące nasilać trudne zachowanie;
 - zapewnia uczniowi bezpieczeństwo oraz, w miarę możliwości, bezpieczną przestrzeń;
 - stosuje ustalone sposoby postępowania wynikające z indywidualnych potrzeb ucznia;
 - unika publicznego zawstydzania lub karania ucznia;
 - informuje osoby odpowiedzialne za udzielenie uczniowi pomocy, jeżeli sytuacja tego wymaga.
3. Wobec ucznia nie wolno stosować kar, które naruszają jego godność, bezpieczeństwo lub prawa.

6. Zapobieganie wykorzystaniu i manipulacji

1. Pracownicy szkoły zwracają szczególną uwagę na możliwość wykorzystania przez inne osoby trudności komunikacyjnych, poznawczych, emocjonalnych lub społecznych ucznia.
2. Należy reagować na sytuacje, w których uczeń:
 - jest nakłaniany do zachowania wbrew swojej woli;
 - przekazuje innym osobom pieniądze, przedmioty lub dane;
 - jest zmuszany do zachowania tajemnicy dotyczącej przemocy lub niewłaściwego zachowania;
 - jest wykorzystywany przez innych uczniów do wykonywania zadań, których nie rozumie lub na które nie wyraża zgody;
 - może być narażony na wykorzystanie w internecie lub mediach społecznościowych.
3. Pracownicy szkoły podejmują działania edukacyjne zwiększające u uczniów świadomość bezpiecznych relacji, prawa do odmowy, ochrony własnych granic oraz sposobów szukania pomocy.

7. Ochrona ucznia w relacjach rówieśniczych

1. Szkoła podejmuje działania na rzecz budowania wśród uczniów postaw akceptacji, szacunku i odpowiedzialności za bezpieczeństwo innych osób.
2. Szczególną uwagę należy zwracać na:
 - przemoc rówieśniczą;
 - cyberprzemoc;
 - izolowanie ucznia;
 - wyśmiewanie jego niepełnosprawności lub trudności;
 - rozpowszechnianie informacji, zdjęć lub nagrań ośmieszających ucznia;
 - nakłanianie ucznia do zachowań ryzykownych;
 - wykorzystywanie jego trudności do uzyskania korzyści przez innych uczniów.
3. Każdy pracownik szkoły, który uzyska informację o takim zdarzeniu lub jest jego świadkiem, podejmuje działania zgodne z procedurą interwencji określoną w Standardach Ochrony Małoletnich.

8. Współpraca z rodzicami i specjalistami

1. Szkoła, w zakresie niezbędnym do zapewnienia uczniowi bezpieczeństwa, współpracuje z jego rodzicami lub opiekunami prawnymi oraz specjalistami pracującymi z uczniem.
2. Informacje dotyczące specjalnych potrzeb edukacyjnych ucznia są przekazywane wyłącznie osobom, które powinny je znać ze względu na wykonywane obowiązki, z poszanowaniem prawa ucznia do prywatności.
3. W przypadku wystąpienia zagrożenia dobra lub bezpieczeństwa ucznia szkoła podejmuje działania zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz procedurami określonymi w Standardach Ochrony Małoletnich.

9. Obowiązek reagowania

1. Każdy pracownik szkoły ma obowiązek reagować na podejrzenie krzywdzenia ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.
2. Pracownik, który zauważy lub podejrzewa, że uczeń może być krzywdzony, powinien:
 - zapewnić uczniowi bezpieczeństwo;
 - wysłuchać ucznia w sposób dostosowany do jego możliwości komunikacyjnych;
 - nie wywierać presji na ujawnienie informacji;
 - nie obiecywać zachowania tajemnicy, jeżeli przekazanie informacji jest konieczne do zapewnienia uczniowi ochrony;
 - niezwłocznie przekazać informację osobie odpowiedzialnej za podejmowanie interwencji zgodnie ze Standardami Ochrony Małoletnich.
3. W przypadku bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia ucznia należy niezwłocznie podjąć działania zmierzające do zapewnienia mu bezpieczeństwa oraz zawiadomić odpowiednie osoby lub służby, zgodnie z obowiązującymi procedurami.

10. Zasada nadrzędna

Wszystkie działania podejmowane wobec ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi powinny być prowadzone z poszanowaniem jego godności, podmiotowości, prawa do bezpieczeństwa oraz prawa do wyrażania własnych potrzeb i granic. Specjalne potrzeby edukacyjne ucznia nie mogą stanowić podstawy do jego dyskryminowania, izolowania, poniżania ani ograniczania jego prawa do ochrony przed krzywdzeniem.

Rozdział 6

Zasady bezpiecznych relacji między uczniami, a w szczególności zachowania niedozwolone

wskazane w Ustawie (podstawa prawna: art. 22c ust. 2 pkt 2 ustawy o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym)

1. Uczniowie mają prawo:

- a) do nauki w bezpiecznym środowisku;
- b) do uzyskania w szkole pomocy zgodnie z obowiązującymi w niej procedurami/zasadami;
- c) do wsparcia w przeciwstawianiu się wszelkim przejawom przemocy ze strony rówieśników;
- d) do ochrony i zapewnienia bezpieczeństwa przez pracowników/personel szkoły.

2. Uczniowie mają obowiązek:

- a) szanować wolność osobistą i prawo innych uczniów do odmienności i zachowania tożsamości ze względu na pochodzenie, cechy, płeć wiek, orientację seksualną, cechy fizyczne, niepełnosprawność;
- b) zachowywać się wobec innych zgodnie z zasadami kultury osobistej, kontrolując swoje zachowanie i emocje;
- c) wyrażać sądy i opinie w spokojny sposób, który nikogo nie obraża i nie krzywdzi;
- d) informować pracowników szkoły o zaobserwowanych zachowaniach niewłaściwych.

3. Uczniom nie wolno:

- a) stosować z jakiegokolwiek powodu agresji słownej, fizycznej i psychicznej wobec innych uczniów;
- b) wyłudzać pieniędzy i przywłaszczać sobie żadnych cudzych rzeczy;
- c) umieszczać obraźliwych tekstów, zdjęć lub opinii w Internecie;
- d) rozpowszechniać w jakikolwiek sposób nieprawdziwych informacji o kolegach/koleżankach.

4. W przypadku zaobserwowania zachowań zagrażających bezpieczeństwu, zdrowiu i życiu innych uczniów, personel szkoły ma obowiązek podjąć interwencję zgodnie z przyjętymi w szkole zasadami/procedurami.

5. W ocenie przyczyn zachowań uczniów oraz doborze sposobów reagowania należy uwzględnić specyfikę ich funkcjonowania, wynikającą ze specjalnych potrzeb edukacyjnych, w tym niepełnosprawności.

Rozdział 7

Procedury interwencji w przypadku krzywdzenia ucznia

wskazane w Ustawie (podstawa prawna: art. 22c ust. 1 pkt 2 ustawy o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym)

1. Personel szkoły jest zobowiązany podjąć interwencję i poinformować ustnie oraz w formie pisemnej dyrektora szkoły/wychowawcę/pedagoga/psychologa/ o każdej sytuacji.
2. Każdy uczeń, który doświadczył/doświadcza krzywdzenia, ma prawo do poinformowania wybranego pracownika szkoły, który sporządza notatkę ze zgłoszenia i przekazuje informację do wyznaczonej osoby (patrz punkt 1) lub dokonania zgłoszenia (również anonimowego) poprzez system RESQL wybranemu interwentowi. Osoba ta opracowuje opis sytuacji dziecka w oparciu o przeprowadzony z nim wywiad oraz z innymi osobami, które mają znaczące informacje w tej sprawie.
3. Interwencja w przypadku krzywdzenia dziecka:
 - 1) wewnętrzna: działania podjęte w szkole;
 - 2) zewnętrzna: zawiadomienie odpowiednich służb.
4. Po zastosowaniu procedur interwencyjnych, każdorazowo, w sposób dostosowany do konkretnego przypadku, osoby wyznaczone przez Dyrektora ustalają plan wsparcia ucznia, który powinien zawierać:
 - 1) wskazania dotyczące podjęcia przez placówkę działań w celu zapewnienia uczniowi bezpieczeństwa, w tym zgłoszenie podejrzenia krzywdzenia do odpowiedniej instytucji;
 - 2) formy współpracy z opiekunami w celu powstrzymania krzywdzenia ucznia i zapewnienie mu pomocy;
 - 3) formy wsparcia, jakie placówka zaoferuje uczniowi i jego rodzinie;
 - 4) opis, gdzie skierowano ucznia do specjalistycznej pomocy, jeżeli istnieje taka potrzeba (pomoc psychologiczna, medyczna, prawna);

- 5) wykaz zadań do wykonania w określonym czasie przez ucznia, jego opiekunów, wychowawcę, członków zespołu pomocy psychologiczno-pedagogicznej, innych zaangażowanych w sprawę osób.
5. Plan wsparcia funkcjonuje równolegle z podejmowanymi działaniami interwencyjnymi, a podstawową zasadą jest obserwacja ucznia, zapewnienie mu warunków uzyskania wielospecjalistycznej pomocy, w tym pozaszkolnej, udzielanie wsparcia opiekunom i współpraca z instytucjami wspierającymi pracę szkoły.
6. W przypadku realizacji procedury „Niebieskiej Karty”, plan wsparcia ucznia uwzględnia ustalenia opracowane w grupie diagnostyczno-pomocowej.
7. Krzywdzenie ucznia przez personel szkoły lub inną osobę dorosłą:
 - 1) Krzywdzeniem jest:
 - a) zachowanie niepożądane: m.in. ośmieszanie, dyskryminowanie, nierówne traktowanie, niedocenianie, ignorowanie problemów i potrzeb, nadmierna krytyka, zawstydzanie, stawianie nieadekwatnych oczekiwań, oczernianie itd.;
 - b) przestępstwo: m.in. znęcanie się, wykorzystywanie seksualne, naruszenie nietykalności cielesnej, uszkodzenie ciała itd.
 - 2) Rodzaje podejmowanej interwencji:
 1. Wewnętrzna (w przypadku zachowań niepożądanych):
 - a) powiadomienie o fakcie krzywdzenia dyrektora/osoby monitorującej realizację polityki/pedagoga/psychologa/
 - b) kontakt reprezentanta szkoły z opiekunem ucznia;
 - c) rozmowa dyscyplinująca z członkiem personelu, przeprowadzona przez dyrektora lub/i wszczęcie postępowania dyscyplinarnego w przypadku nauczycieli;
 - d) rozmowa pedagoga/psychologa z uczniem - sporządzenie opisu jego sytuacji w oparciu o przeprowadzony wywiad z nim oraz z innymi osobami, które mają znaczące informacje w tej sprawie;
 - e) sporządzenie planu pomocy dziecku.
 2. Zewnętrzna (w przypadku przestępstwa - art. 304KPK):
 - a) zawiadomienie policji lub prokuratury.
8. Krzywdzenie ucznia na terenie szkoły przez innego ucznia/uczniów, tzw. przemoc rówieśnicza
 - 1) Zachowania krzywdzące:

- a) ośmieszanie, groźby, znieważanie, naruszenie nietykalności cielesnej, zmuszanie do wykonania określonych czynności, niszczenie rzeczy ucznia i inne;
 - b) wszelkie formy cyberprzemocy;
 - c) inne określone przepisami prawa lub ustaleniami wewnętrznymi (np. Statut).
- 2) Dobór interwencji zależy od tego czy sprawca dopuścił się czynu zabronionego przez prawo.
- 3) Interwencja wewnętrzna (prawo nie zostało naruszone):
- a) po wstępnym potwierdzeniu zgłoszenia przez wychowawcę klasy, sprawa zostaje przekierowana do pedagoga/psychologa szkoły;
 - b) pedagog/psycholog szkolny przeprowadza rozmowę z uczniem krzywdzonym, udzielając mu niezbędnego wsparcia;
 - c) sporządzenie planu pomocy uczniowi;
 - d) sporządzenie planu pracy z młodzieżą będącą ofiarami/sprawcami i świadkami.
- 4) Interwencja zewnętrzna – zależna od wieku sprawcy w chwili popełnienia czynu:
- a) zgłoszenie sprawy na policję lub do prokuratury – 17 lat lub więcej;
 - b) zgłoszenie sprawy na policję lub do Sądu – od 13 do 17 roku życia;
 - c) wniosek do Sądu o wgląd w sytuację ucznia - sprawcy – w wieku poniżej 13 lat, gdy interwencje wewnętrzne nie przynoszą rezultatu.
- 5) W ocenie przyczyn zachowań uczniów oraz doborze sposobów reagowania należy uwzględnić specyfikę ich funkcjonowania, wynikającą ze specjalnych potrzeb edukacyjnych, w tym niepełnosprawności.
9. Procedura postępowania w przypadku podejrzenia, że uczeń jest ofiarą przemocy domowej
- 1) Jeżeli opiekunowie są osobami podejrzanymi o stosowanie przemocy, pedagog/psycholog szkolny przeprowadza z nimi rozmowę na temat konsekwencji stosowania przemocy wobec dziecka oraz informuje o obowiązkach prawnych szkoły, tj. o wszczęciu procedury „Niebieskiej Karty”, a w wypadku popełnienia przestępstwa, o zgłoszeniu sprawy do prokuratury oraz Sądu
- 2) Kategorie krzywdzenia dziecka w rodzinie i rodzaje interwencji:
- a) przemoc fizyczna lub/i psychiczna: interwencja wewnętrzna i zewnętrzna (procedury „Niebieskiej Karty”);
 - b) zagrożenie dobra dziecka (działanie lub zaniechanie dotyczące higieny dziecka, zdrowia, odżywiania; ubioru stosownie do sytuacji; nadzór nad realizacją obowiązku szkolnego, nastawianie przeciwko drugiemu rodzicowi lub jego rodzinie): interwencja

wewnętrzna, a gdy brak jest rezultatów, skierowanie wniosku do Sądu o wgląd w sytuację dziecka i rodziny (art.572KPC).

Ponieważ powtarzające zaniedbania są formą przemocy – można uruchomić procedurę „Niebieskiej Karty”.

c) Popęlnienie przestępstwa na szkodę dziecka:

- przeciwko życiu i zdrowiu,
- przeciwko wolności seksualnej i obyczajności,
- przeciwko rodzinie i opiece,
- przeciwko czci i nietykalności cielesnej,
- przeciwko wolności.

Obowiązkowo: interwencja zewnętrzna – powiadomienie policji lub prokuratury (art.304 KPK).

Dodatkowo: interwencja wewnętrzna.

10. Przypadki szczególne: wykorzystywanie seksualne/znęcanie fizyczne i/lub psychiczne o dużym nasileniu

- 1) Powołanie przez Dyrektora zespołu interwencyjnego: pedagog/psycholog, wychowawca klasy. Kierownictwo szkoły, inni pracownicy posiadający wiedzę o uczniu lub jego krzywdzeniu.
- 2) Zespół sporządza plan pomocy dziecku.
- 3) W przypadku, gdy podejrzenie krzywdzenia zgłosili opiekunowie ucznia, powołanie zespołu jest obligatoryjne. Zespół interwencyjny wzywa opiekunów ucznia na spotkanie wyjaśniające, podczas którego może proponować opiekunom zdiagnozowanie zgłaszanego podejrzenia w zewnętrznej, bezstronnej instytucji. Ze spotkania sporządza się protokół.
- 4) Pedagog/psycholog informuje opiekunów o obowiązku szkoły zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia dziecka do odpowiedniej instytucji (prokuratura/policja lub Sąd, ośrodek pomocy społecznej lub przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego) i uruchomieniu procedury „Niebieskiej Karty”, w zależności od zdiagnozowanego typu krzywdzenia i określonej interwencji.
- 5) Po poinformowaniu opiekunów przez wskazane osoby, dyrekcja szkoły składa zawiadomienie o podejrzeniu przestępstwa do prokuratury/policji lub wniosek o wgląd w sytuację rodziny do sądu rejonowego, wydziału rodzinnego i nieletnich, ośrodka pomocy społecznej lub przesyła formularz „Niebieska Karta – A” do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego.

11. Osobą odpowiedzialną za złożenie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę ucznia oraz/lub zawiadamianie Sądu jest Dyrektor szkoły lub Dyrektor szkoły wyznacza Panią/Pana wicedyrektor(a) szkoły, na osobę odpowiedzialną za składanie

zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę ucznia oraz zawiadamianie Sądu.

Informacja o osobie odpowiedzialnej za składanie zawiadomień wywieszona jest na tablicy ogłoszeń w szkole, w tym w pokoju nauczycielskim i sekretariacie.

12. Osobą odpowiedzialną za wszczęcie procedury „Niebieskiej Karty” (wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A”) jest nauczyciel – wychowawca, nauczyciel znający sytuację domową małoletniego, pedagog, psycholog szkolny, interwent.
13. W przypadku zagrożenia zdrowia lub życia dziecka albo osoby mu najbliższej, osoba ujawniająca zdarzenie bezzwłocznie dzwoni na numer alarmowy 112.
14. Rozpoznając sytuację krzywdzenia, podejmując interwencję i planując pomoc należy uwzględniać sytuację uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych, w tym niepełnosprawnych.
15. Sposób dokumentowania i zasady przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego:
 - 1) Z przebiegu interwencji sporządza się kartę interwencji, której wzór stanowi załącznik do niniejszych Standardów. Kartę załącza się do dokumentacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
 - 2) Karty załącza się do dokumentacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej, przechowywanej w gabinecie pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
 - 3) Wszyscy pracownicy szkoły i inne osoby, które w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych podjęły informację o krzywdzeniu dziecka lub informacje z tym związane, są zobowiązane do zachowania tych informacji w tajemnicy, wyłączając informacje przekazywane uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.

Rozdział 8

Zasady ochrony danych osobowych

1. Szkoła zapewnia najwyższe standardy ochrony danych osobowych ucznia zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.
2. Dane osobowe uczniów podlegają ochronie na zasadach określonych w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. (RODO) oraz w ustawie z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych.
3. Personel szkoły ma obowiązek zachowania tajemnicy danych osobowych, które przetwarza oraz zachowania w tajemnicy sposobów zabezpieczenia danych osobowych przed nieuprawnionym dostępem.
4. Administratorem danych osobowych jest szkoła reprezentowana przez dyrektora. W szkole wyznacza się inspektora ochrony danych, jeżeli obowiązek taki wynika z przepisów prawa.

Rozdział 9

Zasady ochrony wizerunku ucznia

1. Szkoła, uznając prawo ucznia do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewnia ochronę jego wizerunku.
2. Upublicznienie przez personel szkoły wizerunku ucznia utrwalonego w jakiejkolwiek formie (fotografia, nagranie audio/video) wymaga pisemnej zgody opiekuna małoletniego/pełnoletniego ucznia a w przypadku małoletnich w wieku od 13 do 18 roku życia wymagana jest również ich zgoda.
3. Pisemne zgody na publikację wizerunku uczniów na potrzeby dokumentacji fotograficznej działań podejmowanych przez placówkę pozyskiwane są na początku roku szkolnego. Zgoda powinna zawierać informację, gdzie będzie umieszczony zarejestrowany wizerunek i w jakim celu będzie wykorzystywany.
4. Jeżeli wizerunek ucznia stanowi jedynie szczegół całości, takiej jak: zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza, zgoda opiekuna/pełnoletniego ucznia na utrwalanie wizerunku nie jest wymagana.
5. Nośniki analogowe, zawierające zdjęcia i nagrania uczniów są przechowywane w zamkniętej na klucz szafce, a zdjęcia i nagrania są przechowywane w folderze chronionym z dostępem ograniczonym do osób uprawnionych przez instytucję u administratora sieci, przez okres wymagany przepisami prawa o archiwizacji.
6. Pracownikowi szkoły nie wolno umożliwiać przedstawicielom mediów utrwalania wizerunku ucznia (filmowanie, fotografowanie, nagrywanie głosu) na terenie szkoły bez pisemnej zgody dyrektora szkoły i opiekuna/pełnoletniego ucznia.
7. Niedopuszczalne jest podanie przedstawicielowi mediów danych kontaktowych do opiekuna/pełnoletniego ucznia bez jego wiedzy i zgody.

Rozdział 10

Zasady korzystania przez uczniów z urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu oraz procedury ochrony przed szkodliwymi treściami

wskazane w Ustawie (podstawa prawna: art. 22c ust. 2 pkt 2 i 3 Ustawy o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym)

1. Szkoła, zapewniając uczniom dostęp do Internetu, jest zobowiązana podejmować działania zabezpieczające przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju oraz bezpieczeństwa.
3. Szkoła zapewnia:
 - 1) oprogramowanie filtrujące treści internetowe,
 - 2) oprogramowanie monitorujące korzystanie przez uczniów z Internetu,
 - 3) oprogramowanie antywirusowe.
2. Na terenie szkoły dostęp ucznia do Internetu jest możliwy:
 - 1) pod nadzorem nauczyciela na zajęciach komputerowych/informatyce i innych (dostęp kontrolowany)
4. W przypadku użytkowania sprzętu z dostępem do Internetu pod nadzorem pracownika szkoły, ma on obowiązek informowania uczniów o zasadach bezpiecznego korzystania z zasobów internetowych i czuwania nad bezpiecznym korzystaniem z Sieci podczas zajęć.
5. Uczniowie mają obowiązek stosowania się do zasad określonych w regulaminie korzystania z Internetu przez uczniów.
6. Za monitoring bezpieczeństwa urządzeń teleinformatycznych z dostępem do Internetu, Dyrektor wyznacza nauczyciela informatyki/administradora sieci.
7. Do obowiązków tej osoby należą:
 - 1) zabezpieczenie sieci internetowej szkoły przed niebezpiecznymi treściami poprzez instalację i aktualizację odpowiedniego, nowoczesnego oprogramowania;
 - 2) aktualizowanie oprogramowania w miarę potrzeb;
 - 3) przynajmniej raz w miesiącu sprawdzanie, czy na komputerach ze swobodnym dostępem podłączonych do Internetu nie znajdują się niebezpieczne treści;
 - 4) w przypadku uzyskania informacji o dostępie lub znalezienia niebezpiecznych treści, próba ustalenia okoliczności zdarzenia, kto korzystał z komputera w czasie ich wprowadzenia, kto był świadkiem/sprawcą incydentu; zabezpieczenie dowodów, konfiguracja zabezpieczenia sieci szkolnej, zablokowanie na nowo dostępu do niewłaściwych treści;
 - 5) sporządzenie z poczynionych ustaleń i podjętych działań Karty przebiegu interwencji (załącznik) oraz przekazanie swoich ustaleń kierownictwu szkoły. które kieruje ucznia/uczniów na rozmowę z psychologiem lub pedagogiem. Jeśli w wyniku rozmowy,

pracownik uzyska informację, że uczeń jest krzywdzony, podejmuje działania opisane w procedurze ochrony (rozdział 6).

8. Jeśli uczestnikami zdarzenia są uczniowie szkoły, ze sprawcą i ofiarą przeprowadzona jest rozmowa (oddzielnie) z psychologiem lub pedagogiem szkolnym w celu udzielenia adekwatnego wsparcia oraz omówienia konsekwencji wynikających ze złamania statutu szkoły.
9. O zdarzeniu zostają powiadomieni opiekunowie uczniów, których informuje się o poczynionych ustaleniach i dalszych działaniach szkoły (zastosowane kary statutowej/środki oddziaływania wychowawczego, powiadomienie organów ścigania, wsparcie psychologiczno-pedagogiczne).
10. Jeśli treści niebezpieczne dotyczą osób niezwiązanych ze szkołą, dyrektor zgłasza zdarzenie odpowiednim służbom (Sądowi lub Policji), przekazując zabezpieczone materiały. Obligatoryjnie zostają zgłoszone sytuacje naruszenia zakazu rozpowszechniania materiałów pornograficznych z udziałem małoletniego (osoby poniżej 18 roku życia – art. 202 § 3 kodeksu karnego) oraz treści propagujących publicznie faszystowski lub inny totalitarny ustrój państwa lub nawołujących do nienawiści na tle różnic narodowościowych, etnicznych, rasowych, wyznaniowych (art. 256 i art. 257 kodeksu karnego).
11. Szkoła zapewnia stały dostęp do informacji/materiałów edukacyjnych, dotyczących bezpiecznego korzystania z Internetu.
12. Uczniowie na terenie szkoły korzystają z telefonów komórkowych z dostępem do Internetu zgodnie z zasadami określonymi w statucie szkoły.

Rozdział 11

Zasady bezpiecznej rekrutacji nowych pracowników

wskazane w Ustawie (podstawa prawna: art. 21 ustawy o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym)

1. Szkoła dba, aby wszystkie osoby w niej zatrudnione oraz wolontariusze, stażyści i praktykanci, posiadali odpowiednie kwalifikacje do pracy z dziećmi/w szkole oraz nie stanowili dla nich zagrożenia.
2. Pracodawca dąży do jak najlepszej weryfikacji kwalifikacji kandydatów, w tym ich stosunek do wartości podzielanych przez placówkę, takich jak ochrona praw uczniów i szacunek do ich godności. Podczas rozmowy kwalifikacyjnej kandydaci informowani są o obowiązujących w szkole Standardach.
3. Kandydaci, przed ostatecznym zawarciem umowy o pracę, umowy cywilnoprawnej, umowy o współpracy, wolontariacie itd., przedkładają w placówce zaświadczenie o niekaralności z KRK, a Dyrektor dokonuje ich sprawdzenia w Rejestrze Sprawców Przystępstw na Tle Seksualnym. Sprawdzenie w rejestrze sprawców dokumentuje się wydrukiem informacji zwrotnej wygenerowanej z Rejestru. Brak zaświadczenia z KRK lub/i figurowanie w Rejestrze wyklucza możliwość zatrudnienia kandydatów.
4. W przypadku gdy prawo państwa, z którego ma być przedłożona informacja, o której mowa w ust. 3 nie przewiduje jej sporządzenia lub w danym państwie nie prowadzi się rejestru karnego, osoba, o której mowa w ust. 3, składa pracodawcy oświadczenie o tym fakcie wraz z oświadczeniem, że nie była prawomocnie skazana w tym państwie za czyny zabronione.
5. Kandydaci składają oświadczenia o posiadaniu pełnej zdolności do czynności prawnych i korzystaniu z praw publicznych; o niekaralności oraz o toczących się postępowaniach przygotowawczych, sądowych i dyscyplinarnych zgodnie ze wzorem obowiązującym w szkole.
6. Oświadczenia, wydruki z rejestrów i zaświadczenia z KRK dołączane są do części A akt osobowych pracownika lub do dokumentacji wolontariuszy/ praktykantów.

Rozdział 12

Zasady i sposób udostępniania opiekunom oraz uczniom standardów w celu zaznajomienia się z nimi i ich stosowania

wskazane w Ustawie (podstawa prawna: art. 22c ust .7 ustawy o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym)

1. Standardy są dokumentem ogólnodostępnym. Każdy może się z nim zapoznać w dowolnej chwili.
2. Standardy są dostępne w formie elektronicznej na stronie internetowej Szkoły oraz w formie papierowej, w wersji pełnej oraz skróconej, w miejscu widocznym dla personelu szkoły, opiekuna ucznia i samego ucznia.
3. Szkoła posiada dwie wersje standardów: podstawową oraz skróconą, zawierającą informacje istotne dla uczniów.

Rozdział 13

Monitoring stosowania Standardów

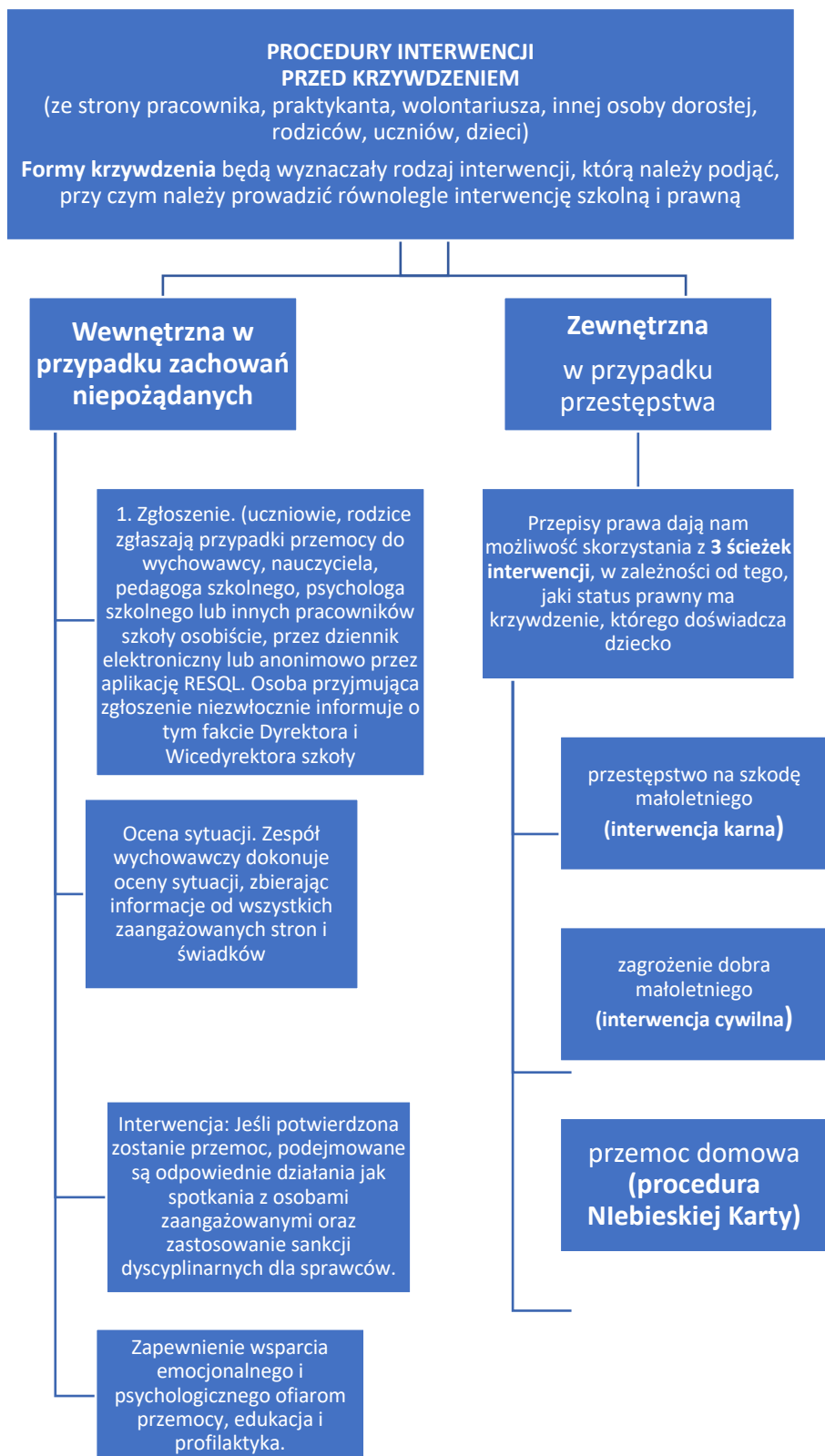
wskazane w Ustawie (podstawa prawna: art. 22c ust. 5 i 6 ustawy o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym)

1. Wyznaczeni pracownicy na bieżąco monitorują i okresowo weryfikują zgodność prowadzonych działań z przyjętymi zasadami ochrony uczniów oraz dokonują co najmniej raz na dwa lata oceny Standardów, by dostosować je do aktualnych potrzeb i obowiązujących przepisów.
2. Wychowawcy na bieżąco przypominają uczniom o obowiązujących w szkole standardach i możliwości zgłaszania sytuacji, w których ich bezpieczeństwo jest zagrożone. W szkole uruchomiono system RESQL, wychowawcy systematycznie przypominają o możliwości dokonywania zgłoszeń w ramach tego systemu i wskazują miejsca, gdzie można znaleźć kod dostępu.
3. Monitoring i ewaluacja Standardów, prowadzona jest m.in. w oparciu o analizę dokumentacji wewnętrznej i korespondencji międzyinstytucjonalnej, przepisów prawa, obserwację, analizę ilościową i jakościową zgłoszeń, analizę diagnozy czynników ryzyka i chroniących, badania ankietowe, przeprowadzane wśród pracowników szkoły, która sprawdza poziom realizacji standardów. Ewaluację Standardów przeprowadza się raz na dwa lata.
4. Wnioski z przeprowadzonej oceny są dokumentowane w formie notatek służbowych, a zmiany w Standardach wprowadzane są aneksami.

5. Powołana grupa robocza na podstawie zebranych informacji opracowuje wnioski i przedstawia je dyrektorowi szkoły i radzie pedagogicznej.
6. W razie zaistnienia potrzeby dyrektor wprowadza do Standardów niezbędne zmiany i ogłasza je pracownikom szkoły/opiekunom i uczniom.
7. Dyrektor, w porozumieniu z koordynatorem, planuje zasady przygotowania personelu szkoły do wdrażania i stosowania SOD. Osoba przygotowująca personel placówki powinna posiadać kompetencje w zakresie znajomości stosowania SOD. Z czynności związanych z przygotowaniem sporządza się krótką notatkę i wykaz osób objętych działaniami.

Rozdział 14

Schematy interwencji.

Schemat interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka przez pracowników, wolontariuszy, praktykantów, inne osoby dorosłe

Schemat interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka przez rodzica lub opiekuna

Schemat interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka przez osobę nieletnią (przed 17 rokiem życia)

Jeżeli
podejrzewasz,
że małoletni

KROK 1.

doświadcza ze strony innego dziecka **przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu** (np. uszkodzenia ciała - np. złamania, zasinienia, wybite zęba, zranienie; pozbawienie wzroku, słuchu, mowy, wywołanie innego ciężkiego kalectwa itp.), **wykorzystania seksualnego** lub/i **zagrożone jest jego życie**

- zadbaj o bezpieczeństwo dziecka i odseparuj je od osoby podejrzanej o krzywdzenie;
- poinformuj dyrektora,
- przeprowadź rozmowę z rodzicami/opiekunami dzieci uwikłanych w przemoc;
- równolegle powiadom najbliższy sąd rodzinny lub policję wysyłając **zawiadomienie o okolicznościach świadczących o demoralizacji lub popełnieniu czynu karalnego przez ucznia**,
- kolejne czynności postępowania w tej sytuacji leżą w kompetencjach ww. instytucji,
- należy objąć małoletnich pomocą psychologiczno-pedagogiczną, inną formą wsparcia

KROK 2.

doświadcza ze strony innego dziecka **innej przemocy fizycznej** (np. klapsy, popychanie, szturchanie), **przemocy psychicznej** (np. poniżanie, dyskryminacja, ośmieszanie) lub **innych niepokojących zachowań** (tj. krzyk, niestosowne komentarze)

- zadbaj o bezpieczeństwo dziecka i odseparuj je od osoby podejrzanej o krzywdzenie;
- poinformuj dyrektora,
- przeprowadź rozmowę osobno z rodzicami dziecka krzywdzącego i krzywdzonego oraz opracuj działania naprawcze i plan pomocy;
- w przypadku powtarzającej się przemocy powiadom sąd rodzinny, wysyłając **wniosek o wgląd w sytuację rodziny**,
- dalsze kroki wynikają z procedury wewnętrznej (objęcie ppp, inne wsparcie).

Interwencje prawne (zewnętrzne)

Szczegóły/Interwencja	Interwencja karna	Interwencja cywilna	Niebieska Karta
Przesłanki	Podejrzenie popełnienia przestępstwa	Zagrożenie dobra dziecka	Przemoc domowa
Forma interwencji	Zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa	Wniosek o wgląd w sytuację rodziny	Wypełnienie formularza NB - A
Właściwy organ, podmiot, adresat zgłoszenia	Policja, prokuratura	Sąd rodzinny (Sąd Rejonowy, Wydział Rodziny i Nieletnich)	(gminny, miejski) zespół interdyscyplinarny
Stosowane przepisy	Kodeks karny Kodeks postępowania karnego	Kodeks rodzinny i opiekuńczy, Kodeks postępowania cywilnego	Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej
Podstawa prawna interwencji	Art. 304 Kodeksu postępowania karnego – obowiązek społeczny, Art. 240 Kodeksu karnego – obowiązek prawny Art. 12 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej	Art. 572 Kodeksu postępowania cywilnego	Uzasadnione podejrzenie stosowania przemocy domowej

Rozdział 15

Podstawa prawna – najważniejsze przepisy.

Art. 304 KPK

§ 1. Każdy, dowiedziawszy się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, ma społeczny obowiązek zawiadomić o tym prokuratora lub Policję. Przepisy art. 148a oraz art. 156a stosuje się odpowiednio.

§ 2. Instytucje państwowe i samorządowe, które w związku ze swą działalnością dowiedziały się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, są obowiązane niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub Policję oraz przedsięwziąć niezbędne czynności do czasu przybycia organu powołanego do ścigania przestępstw lub do czasu wydania przez ten organ stosownego zarządzenia, aby nie dopuścić do zatarcia śladów i dowodów przestępstwa.

§ 3. Zawiadomienie o przestępstwie lub własne dane świadczące o popełnieniu takiego przestępstwa, co do którego obowiązkowe jest prowadzenie śledztwa przez prokuratora, Policja przekazuje wraz z zebrany materiałem niezwłocznie prokuratorowi.

Art. 240 KK

§ 1. Kto, mając wiarygodną wiadomość o karalnym przygotowaniu albo usiłowaniu lub dokonaniu czynu zabronionego określonego w art. 118, art. 118a, art. 120-124, art. 127, art. 128, art. 130, art. 134, art. 140, art. 148, art. 148a, art. 156, art. 163, art. 166, art. 189, art. 197 § 3-5, art. 198, art. 200, art. 252 lub przestępstwa o charakterze terrorystycznym, nie zawiadamia niezwłocznie organu powołanego do ścigania przestępstw, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

§ 2. Nie popełnia przestępstwa określonego w § 1, kto zaniechał zawiadomienia, mając dostateczną podstawę do przypuszczenia, że wymieniony w § 1 organ wie o przygotowywanym, usiłowanym lub dokonanym czynie zabronionym; nie popełnia przestępstwa również ten, kto zapobiegł popełnieniu przygotowywanego lub usiłowanego czynu zabronionego określonego w § 1.

§ 2a. Nie podlega karze pokrzywdzony czynem wymienionym w § 1, który zaniechał zawiadomienia o tym czynie.

§ 3. Nie podlega karze, kto zaniechał zawiadomienia z obawy przed odpowiedzialnością karną grozącą jemu samemu lub jego najbliższymi.

Art. 12 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej

1. Osoby, które w związku z wykonywaniem swoich obowiązków służbowych lub zawodowych powzięły podejrzenie o popełnieniu ściganego z urzędu przestępstwa z użyciem przemocy domowej, niezwłocznie zawiadamiają o tym Policję lub prokuratora.

2. Osoby będące świadkami przemocy domowej powinny zawiadomić o tym Policję, prokuratora lub inny podmiot działający na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.

Art. 572 KPC

§ 1. Każdy, komu znane jest zdarzenie uzasadniające wszczęcie postępowania z urzędu, obowiązany jest zawiadomić o nim sąd opiekuńczy.

§ 2. Obowiązek wymieniony w § 1 ciąży przede wszystkim na urządach stanu cywilnego, sądach, prokuratorach, notariuszach, komornikach, organach samorządu i administracji rządowej, organach Policji, placówkach oświatowych, opiekunach społecznych oraz organizacjach i zakładach zajmujących się opieką nad dziećmi lub osobami psychicznie chorymi.

§ 3. Na wniosek osoby lub instytucji, o której mowa w § 1 lub 2, sąd opiekuńczy informuje o wszczęciu postępowania z urzędu lub braku podstaw do jego wszczęcia z urzędu (§ 3 obowiązuje od 15.02.2024 r.)

Rozdział 16

Przepisy końcowe

1. Standardy wchodzi w życie z dniem wydania zarządzenia Dyrektora szkoły.
2. Ogłoszenie Standardów następuje poprzez udostępnienie pisemnej wersji dokumentu i wersji skróconej w wyznaczonym miejscu ogłoszeń dla personelu, rodziców i uczniów oraz poprzez zamieszczenie na stronie internetowej szkoły.
3. Szkoła informuje opiekunów i uczniów o wprowadzeniu standardów i ich aktualizacjach oraz zamieszczeniu ich we wskazanym miejscu, wysyłając informację poprzez dziennik elektroniczny/umieszczając informację na stronie internetowej szkoły/omawiając Standardy na pierwszym zebraniu rodziców i lekcji wychowawczej po ich wprowadzeniu.

Dokument Polityka Ochrony Małoletnich przed krzywdzeniem został poddany ewaluacji w roku szkolnym 2025/2026, przyjęty na konferencji plenarnej 28.08.2026r.